

Gemeente Almere

Aanjaaggelden 2015

Aangepast voorstel n.a.v. bespreking politieke markt

Inhoudsopgave

OVERZICHT AANJAAGGELDEN	4
1 INNOVATIE.....	5
2 WONEN EN WIJKEN	7
2.1 Bouw-Rai	7
2.2 Stimulering zeer betaalbare (ton) huurwoningen	8
2.3 Woningbouwatelier 2.0	10
2.4 Inspelen met vastgoed op nieuwe vragen vanuit de stad	11
2.5 Focusgebieden Aanpak sociale problematiek, wijkaanjager	12
2.6 Ontmoetingskas Almere Buiten Centrum	13
3 ONDERWIJS, ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT	16
3.1 Versteving van het Hoger Onderwijs	16
3.2 Aanpak laaggeletterdheid	18
3.3 Borging van achterstand naar voorsprong	19
3.4 Onderwijs & arbeidsmarkt	21
4 CULTUUR.....	24
4.1 Cultuurfonds	24
4.2 De kogge.....	27
4.3 Outsiderskunst.....	28

Overzicht aanjaaggelden

Tabel 1

aanvraag	2015
Innovatie	
innovatieagenda	220.000
totaal aanvragen	220.000
Wonen en wijken	
Bouw-Rai	200.000
Stimulering zeer betaalbare (ton) huurwoningen	300.000
Woningbouwatelier 2.0	80.000
Inspelen met vastgoed op nieuwe vragen vanuit de stad	50.000
Focusgebieden Aanpak sociale problematiek, wijkaanjager	100.000
Ontmoetingskas Almere Buiten Centrum	100.000
totaal aanvragen	830.000
Onderwijs en onderwijs en arbeidsmarkt	
Versteviging van het hoger onderwijs	300.000
Aanpak laaggeletterdheid	140.000
Borging van achterstand naar voorsprong	200.000
Initiatieven aansluiting onderwijs & arbeidsmarkt	600.000
totaal aanvragen	1.240.000
Cultuur	
Cultuurfonds Almere	600.000
De Almeerder Kogge	100.000
Outsiderkunst	30.000
totaal aanvragen	730.000
	3.020.000

1 Innovatie

Tabel 2

aanvraag	2015
Innovatie	
Innovatieagenda	220.000
<i>totaal aanvragen</i>	<i>220.000</i>

Inhoudelijke toelichting

In het coalitieakkoord is aangekondigd dat een innovatieagenda zal worden opgesteld:

“Almere heeft een enorme innovatieve potentie; we zijn een stad waar de grenzen van de kennis worden opgezocht. En we zijn ook een stad die zich onderscheidt van andere bestaande steden door haar ruimte, haar bereikbaarheid, het suburbane karakter (stad in het groen), het water rondom en haar ondernemende bevolking. De nieuwe stad, the New Town, die deze karakteristieken weet om te zetten in bedrijvigheid, hoogwaardige instellingen en vernieuwingen op vele gebieden zoals de zorg (domotica/robotica), circulaire economie, energievoorziening, afstandslernen (blended learning) en de wijze waarop de bevolking mede vorm geeft aan de ontwikkeling van Almere.

Om deze innovatiepotentie te benutten wordt een innovatieagenda opgesteld, waarbij collegebreed gekeken wordt. Voor de organisatie van de innovatieagenda is aanjaaggeld beschikbaar van € 0,3 miljoen per jaar. Om innovatieve projecten uit te voeren is vanaf 2016 € 2 miljoen voor projecten vanuit het Fonds Verstedelijking Almere gereserveerd. Die projecten worden in samenwerking met het Rijk en de provincie opgesteld. De agenda is eind 2015 vastgesteld.”

Voor het opstellen van de innovatieagenda wordt een opdracht geschreven om de besluitvorming en het in- en externe proces rondom deze middelen te coördineren en zorg te dragen voor succesvolle innovatieve projecten in de jaren 2016 – 2018. Bij het opstellen van de innovatieagenda worden partijen in de stad en daar buiten nadrukkelijk betrokken. Dat kan in de vorm van bijvoorbeeld een innovatieconferentie, het organiseren van een innovatienetwerk en op andere manieren gaan plaatsvinden. De wijze waarop dit plaatsvindt maakt onderdeel uit van de opdracht.

Financiële aanvraag voor 2015

Dit voorstel gaat niet in op de innovatieve projecten zelf, daarover spreken raad en college separaat. Het doel is om in 2016 voor het eerst een project van start te laten gaan, de raad wordt dit voorjaar betrokken bij de keuze van dat project. Doel van het college is om een selectief aantal, omvangrijke projecten mogelijk te maken. Aansprekende projecten op knooppunten van bedrijfsleven en sectoren zoals energievoorziening, zorg, onderwijs, circulaire economie en/of Growing Green. Voor de innovatieve projecten zelf zijn in het coalitieakkoord de bovenstaande bedragen genoemd van 2 mln voor elk van de jaren 2016, 2017 en 2018; in totaal dus 6 mln. Qua aard en omvang wijken deze projecten dan ook af van hetgeen op andere wijze aan initiatieven van de grond komt zoals bijvoorbeeld via de EDBA (die zijn niet primair gericht op een multisectorale karakter, daarnaast heeft financiering vanuit de EDBA een revolverend karakter).

Deze (financiële) aanvraag gaat om de voorbereiding van die innovatieve projecten, en heeft alleen betrekking op het jaar 2015. Om tot projectvoorstellen te komen wil het college de ideeën benutten die voortkomen uit de stad. De input uit de stad wordt vervolgens opgenomen in de innovatieagenda.

Voor het jaar 2015 wordt € 0,22 miljoen gevraagd voor de projectorganisatie (waaronder capaciteit voor het opstellen van de innovatieagenda, het opbouwen netwerk, de lobby en de inpassing in de lange termijn investeringsagenda van Almere (LISA)/Uitvoeringsovereenkomst IAK, etc.) en voor de out-of-pocketkosten van het organiseren van draagvlak in de stad en het betrekken van (externe) partijen bij de innovatieagenda. De ambtelijke inzet komt grotendeels uit de bestaande capaciteit, aanvullend daarop is een beperkte inzet in de eerste jaren nodig voor de projectorganisatie en het schrijven van de innovatieagenda irt de

Uitvoeringsovereenkomst. Een deel van de middelen is nodig om tot goede, haalbare projecten te komen (zgn extern haalbaarheidsonderzoek).

Daarnaast meent het college dat het goed is om in het eerste jaar 2015 te investeren in de samenwerking in de stad. Om dat goed van de grond te krijgen en externe partijen te betrekken zijn middelen nodig, bijvoorbeeld voor het organiseren van bijvoorbeeld een innovatieconferentie en het uitbouwen en verbinden van bestaande netwerken. Het college ziet daarin juist niet in eerste instantie een rol voor de ambtelijke organisatie, maar wil daarbij uitdrukkelijke de bestaande netwerken in de stad aan het roer laten komen.

Voor de jaren 2016 en volgende zal het college jaarlijks samen met de raad een afweging maken voor de benodigde inzet en op grond daarvan voorstellen doen. Daarover zal de raad op een later moment separaat worden geconsulteerd.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Bij deze eerste aanvraag zijn (nog) geen partijen uit de stad betrokken geweest. Een van de doelstellingen in het eerste jaar is juist om die samenwerking te gaan organiseren. Dat geldt eveneens voor de raad waar het de invulling van de innovatieagenda betreft.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

De uiteindelijke innovatieve projecten zullen in cofinanciering tot stand komen. In 2015 zal worden onderzocht of bij het opstellen van de innovatie agenda met name het innovatieve netwerk, cofinanciering mogelijk is.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Het inzetten van de aanjaaggelden voor de organisatie van de innovatieagenda heeft uitdrukkelijk een structureel effect tot doel: de uiteindelijk projecten moten een betekenisvolle en majeure bijdrage gaan leveren aan de stad Almere. Dat kan zijn in termen van werkgelegenheid, voorzieningen, kennisontwikkeling etc. Een van de eerste ideeën is om niet alleen te werken aan de primaire doelstelling om tot projecten te komen, maar secundair ook aandacht te hebben voor structurele innovatie in de stad bijvoorbeeld in de vorm van een innovatienetwerk.

Aanjagen is geen structurele financiering

In het coalitieakkoord is reeds aangegeven dat de aanjaaggelden tijdelijk zijn, logischerwijs in samenhang met de wens om in de jaren 2016, 2017 en 2018 innovatieve projecten tot stand te laten komen.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Na twee jaar moeten de meetbare resultaten zijn dat er eind 2015 een innovatieagenda is samengesteld en voor 2016 een innovatief project is gestart. Op dat moment moeten er concrete projectideeën zijn voor de jaren 2017 en 2018.

2 WONEN en WIJKEN

Tabel 3

aanvraag	2015
Wonen en wijken	
Bouw-Rai	200.000
Stimulering zeer betaalbare (ton) huurwoningen	300.000
Woningbouwatelier 2.0	80.000
Inspelen met vastgoed op nieuwe vragen vanuit de stad	50.000
Focusgebieden Aanpak sociale problematiek, wijkaanjager	100.000
Ontmoetingskas Almere Buiten Centrum	100.000
totaal aanvragen	830.000

2.1 Bouw-Rai

Inhoudelijke toelichting

Wie googelt op de zoekterm Bouw-Rai komt vanzelf bij Almere terecht. Drie Bouw-Rai's heeft Almere gekend, in 1990, 1992 en 2002, drie buitenexposities van anders denken en nieuwe architectuur die de stad een nieuwe faam hebben gegeven. Almere was niet langer alleen de stad van snelle groei en eindeloze rijtjeswoningen, maar werd de stad van zorgvuldige vormgeving en vernieuwende woonconcepten. De tastbare bewijzen van die omslag worden nog steeds bezocht door architectuurliefhebbers: drie aantrekkelijke Almeerse woonwijken, de Muziekwijk (thema 'wonen in de toekomst'), de Filmwijk (thema 'grensverleggend bouwen') en de Eilandenbuurt ('ge-wild wonen').

De vorige Bouw-Rai's gaven een impuls die de stad goed kon gebruiken. Dat is de reden dat het college in zijn programma 2014-2018 opnieuw het fenomeen Bouw-Rai heeft geïntroduceerd. De naam van de nieuwe exposities zal niet zijn 'Bouwrai', maar 'Bouwexpo'. De thema's van nieuwe exposities zijn in algemene zin aangestipt: betaalbaarheid, 'Tiny Houses' en Growing Green, 'Floriade'. Het centrale thema van de eerste Bouwexpo is Tiny Houses. In deze Bouwexpo zullen zo'n twee tot driehonderd woningen worden gerealiseerd. Het thema is mede ingegeven door de groei van het aandeel eenpersoonshuishoudens in Nederland en in Almere. Nu is Almere vooral nog een stad met huizen voor (grote) gezinnen en met zeer weinig kleine woningen. Het thema Tiny Houses verwijst niet alleen naar goedkope woningen. Het kan ook gaan om kleine en zeer comfortabele woningen (hoe luxe kan klein zijn?) en om woonvormen die een zeer bescheiden 'ecologische footprint' achterlaten.

De nieuwe vorm van de expo gaat nog uitgewerkt worden. In de eerste helft van 2015 zullen de thema's, de opzet en de locatie(s) van de eerste Bouwexpo hun definitieve vorm krijgen. Dat wordt het jaar van de voorbereiding: zoeken van partners, uitschrijven prijsvraag, locatieonderzoek, communiceren van de plannen, marketing rond de komende expositie. De Bouwexpo wordt gesitueerd binnen één of meer van de bestaande gebiedsontwikkelingen in Almere.

Om in 2015 te kunnen starten met de voorbereidende werkzaamheden van de Bouwexpo wordt een inzet van 200.000 euro aanjaagmiddelen gevraagd. Het gevraagde bedrag is bedoeld voor:

- Conceptontwikkeling: Uitwerken thema Tiny Houses tot een aantrekkelijke Bouwexpo;
- Onderzoek: marktonderzoek, architectonisch onderzoek, onderzoek naar nieuwe vormen van gemeenschappelijke voorzieningen, stedenbouwkundig en locatieonderzoek met betrekking tot bestaande gebiedsontwikkeling Poort Oost en Nobelhorst;
- Vormgeving en publiciteit: website, seminar, tentoonstelling en publicaties;
- Fondsenwerving en vestigen partnerships: om de expo (financieel) haalbaar te maken, zijn partners nodig;
- Voorbereiding realisatie (projectleiding): plek, grond, logistiek;

- De cofinanciering bestaat uit de afname van de grond voor het realiseren van de expositie en sponsoring bijdragen van maatschappelijke en commerciële partners. Waar mogelijk zal gezocht worden naar synergie met de projecten in het kader van betaalbaarheid en het woningbouwatelier.

De gevraagde €200.000,- zijn nodig om de hele opzet van de Bouwexpo te kunnen vormgeven, zodat daarna de expo direct kan worden gerealiseerd. Een eerste voorstel voor de Bouwexpo zal naar verwachting in mei aan de raad worden voorgelegd. Het is de bedoeling om de Bouwexpo na afloop (waarschijnlijk 2017) te evalueren. Ook voor de realisatie in 2016 zullen extra middelen nodig zijn. De inzet is om hiervoor andere middelen en cofinanciering te organiseren. Cofinanciering zal komen van partners, sponsors en grondverkoop. De totale omvang van de cofinanciering is nu nog niet duidelijk. Indien dit onvoldoende toereikend is kan het zijn dat aanvullend opnieuw een beroep op aanjaagmiddelen wordt gedaan, maar dat heeft niet de voorkeur.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

De Bouwexpo moet het hebben van de creativiteit van het bestuur en de raad, van partijen in de stad en in het land. In mei 2015 zal de raad betrokken een voorstel worden voorgelegd over de inhoud en aanpak van de Bouwexpo.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

Cofinanciering bestaat uit: financiële participatie en sponsorbijdragen van maatschappelijke en commerciële partners in de bouw Bouwexpo naast afname van de grond.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Zoals boven beschreven hebben eerdere Bouw-Rai's in hoge mate de aantrekkelijkheid van Almere gezicht gegeven. De inzet is dat deze Bouwexpo dat ook gaat bewerkstelligen.

Aanjagen is geen structurele financiering

De Bouwexpo is een eenmalig fenomeen dat vervolgens vele (mogelijk honderden) jaren aanwezig blijft.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Na de eerste Bouwexpo wordt een evaluatie gehouden. Dat is waarschijnlijk in 2017.

2.2 Stimulering zeer betaalbare (ton) huurwoningen

Inhoudelijke toelichting

De betaalbaarheid van het wonen is een groot en groeiend probleem voor veel burgers die zijn aangewezen op een sociale huurwoning. Uit cijfers van het Nibud blijkt bijvoorbeeld dat een echtpaar met twee kinderen en een bruto jaarinkomen van € 21.000,- niet in staat is om een sociale huurwoning met een huur boven € 600,- per maand te betalen, noch om een woning te kopen. Anderzijds lukt het corporaties (vrijwel) niet om voor een dergelijk huishouden een sociale huurwoning te bouwen met een kale huur onder € 675,- per maand. Het college onderkent dit probleem en heeft het voornemen om in de komende jaren aanzienlijke aantallen betaalbare huurwoningen te laten realiseren met een huur onder € 600,- per maand.

Daarnaast is er een groeiende groep huishoudens die op het sociale minimum van de bijstand leven, en voor wie de huurprijs nog (veel) lager moet liggen dan € 600,- per maand. Voor deze huishoudens wil het college nog goedkopere woningen laten realiseren, de zogenaamde 'Tonwoning'. Het begrip Tonwoning wordt gebruikt, omdat het woningen zijn waarvan de stichtingskosten lager liggen dan 100.000 euro. Het college heeft het voornemen voor deze uitvraag in 2014 aan de raad meegedeeld (brief van 21 januari 2014).

Het gaat om woningen die - bij voorkeur - huur- en energiekosten hebben beneden € 550,- per maand, maar die in ieder geval de huur beneden dit bedrag van €550,- per maand hebben. Dergelijke woningen

worden in Nederland niet op enige schaal gebouwd. In dat opzicht is het dus een experiment. De naam waarmee de uitvraag zal worden gedaan wordt Goedhuurwoning. Een uitnodiging voor het bouwen van zeer goedkope huurwoningen voor initiatiefnemers uit het hele land.

Het betreft een totale opgave van ongeveer 200 Goedhuurwoningen, verdeeld over projecten van maximaal 50 woningen (minder per project mag ook) en gedifferentieerd naar gestapeld en laagbouw. De deelnemers die voldoen aan de voorwaarden krijgen een bouwlocatie aangeboden, een vergoeding om hun plan uit te werken ('rekenvergoeding') en - bij start bouw - een aanmoedigingssubsidie van € 1.500,- per woning.

Dit programma vraagt om een nieuwe benadering van alle partijen (verhuurders, bouwers, bewoners, overheden) van de financiering, de bouw en het (zelf)beheer van nieuwe sociale huurwoningen, een benadering die afwijkt van de gangbare praktijk. Het college nodigt iedere organisatie, ondernemer of individu in Nederland die zich aangesproken voelt uit, om zeer goedkope huurwoningen in Almere te realiseren, omdat de corporaties in de stad daartoe niet of uiterst beperkt toe in staat blijken.

Er wordt een prijsvraag voor het bouwen van zeer goedkope huurwoningen (Goedhuurwoningen) georganiseerd, waarin initiatiefnemers uit het hele land worden uitgenodigd om een project van zeer goedkope woningen te realiseren. Het betreft een totale opgave van ongeveer 200 zeer goedkope woningen, verdeeld over projecten van maximaal 50 woningen (minder per project mag ook) en gedifferentieerd naar gestapeld en laagbouw. De deelnemers die voldoen aan de voorwaarden krijgen een bouwlocatie aangeboden, een vergoeding om hun plan uit te werken ('rekenvergoeding') en - bij start bouw - een aanmoedigingssubsidie van € 1.500,- per woning.

De opgave van grote aantallen betaalbare woningen vraagt een stimulans van de kant van de gemeente, zowel in de vorm van incentives (prijsvraag, vernieuwende ideeën ruimte geven) als in de vorm van voldoende locaties om betaalbare sociale huurwoningen te bouwen. Het leveren van voldoende locaties betekent dat de grondopbrengst op sommige locaties zal moeten worden bijgesteld, omdat in de oorspronkelijke exploitatie geen rekening is gehouden met grotere aantallen betaalbare woningen.

De gevraagd middelen zullen als volgt worden ingezet:

• Publiciteit: vakbladen, internet, free publicity	€ 20.000
• Reken- en tekenvergoeding (7 x 8.000 afgerond)	€ 55.000
• Kosten beoordeling, begeleiding & projectleiding	€ 75.000
• Aanmoedigingssubsidie (start bouw 100 woningen)	€ 150.000

Bij de bepaling van de omvang van de aanjaaggelden is er rekening mee gehouden dat in 2015 maximaal 100 zeer goedkope huurwoningen in aanbouw zullen worden genomen. Op voorhand is nog niet aan te geven hoeveel en welke initiatieven er komen.

Met het geld worden twee ontwikkelingen aangejaagd: de bouw van woningen in gebieden waar behoefte is aan meer productie en het voorzien in de grote behoefte aan betaalbare woningen.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Het project komt voort uit een eerder voornemen richting de raad d.d. 21 januari 2014 en het coalitieakkoord. Het project wordt gerealiseerd met en door externe initiatiefnemers, zowel binnen als buiten Almere.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

Cofinanciering bestaat uit afname van de grond door externe partijen. De gemeente financiert uit andere bronnen (grexen, stimuleringsmiddelen woningproductie) - voor zover nodig en mogelijk - de gematigde grondprijzen voor sociale huurwoningen.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Woningen die gebouwd worden in de categorie sociale huurwoningen, moeten voor lange tijd in de sociale sector geëxploiteerd worden. Het project versterkt structureel de voorraad zeer betaalbare woningen.

Aanjagen is geen structurele financiering

Met de aanjaaggelden worden pilots mogelijk gemaakt. De pilots zijn bedoeld als begin van een reguliere praktijk waarin zeer goedkope woningen rendabel worden gebouwd en geëxploiteerd.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

In 2016 wordt tussentijds geëvalueerd.

2.3 Woningbouwatelier 2.0

Inhoudelijke toelichting

Volgens afspraak in de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 en het Bestuurlijk Overleg Noordvleugel over de 'Agenda Beweging op de Woningmarkt' hebben de gemeente Almere, het ministerie van BZK en het Rijks Vastgoedbedrijf (RVB) het Woningbouwatelier opgezet. Het atelier zet experimenten op die de woningbouw stimuleren. Het woningbouwatelier (een samenwerking van Almere met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Rijks Vastgoedbedrijf) is bedoeld om kansrijke en realiseerbare experimenten op het gebied woningbouw naar Almere te halen. Het gaat dus nadrukkelijk om de realisatie, en niet om papier.

Het atelier is nu nog in de opzetfase en zal naar verwachting in maart 2015 officieel worden gepresenteerd. Potentiële onderwerpen hierbij zijn onderzoek, planvorming en aanpassen van regelgeving zodat de condities voor productie op de woningmarkt positief worden beïnvloed. Een stuurgroep waarin de portefeuillehouder van Almere zitting heeft -naast vertegenwoordigers van het rijk- bepaalt in eerste instantie welke experimenten kansrijk zijn om gerealiseerd te worden. Als een experiment tot uitvoering komt, dan bepaalt de gemeente Almere waar en onder welke voorwaarden.

De activiteiten van het woningbouwatelier richten zich op terreinen als betaalbaar bouwen, ombouw van bedrijfsonroerend goed tot andere functies, de mogelijkheid van senioren om thuis te blijven wonen, zorgwoningen, nieuwe concepten van woningbouw (de digitaal geprinte woning) en dergelijke. Nieuwe woonconcepten kunnen een antwoord zijn op de vergrijzing, het levensloopbestendig maken van bestaande bouw en nieuwbouw en het vergroten van de betaalbaarheid van woningen. Denk daarbij onder andere aan een groeiwoning (flexibele concepten), 'tiny housing' (niet meer bouwen dan minimaal nodig is), goedkope gestapelde bouw als nieuwe loot aan de stam, de 'wooncoöperatie', bouwmethoden via digitaal printen etc. Op deze manier wordt (beter) tegemoet gekomen aan de wens van woningzoekenden. Het is de bedoeling de bedachte woonconcepten ook daadwerkelijk in projecten te realiseren. Het woningbouwatelier biedt de mogelijkheid om in een direct contact met het Rijk obstakels rond bijvoorbeeld de regelgeving aan de orde te stellen. De experimenten zullen inzichten moeten opleveren die landelijk toepasbaar zijn.

De aanjaagmiddelen worden ingezet voor de organisatie (projectleiding, kennisbank, website, netwerk) publiciteit en de realisatie van de pilotsuitwerking van mogelijke experimenten. Het rijk levert een zelfde bijdrage (80.000) als Almere. De overige kosten zullen gedekt worden uit bijdragen van derden en mogelijk uit het Fonds Verstedelijking Almere.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Het Woningbouwatelier ontleent zijn bestaansrecht aan samenwerking met een zeer breed scala van partijen, variërend van het Almeers bewonersoverleg tot het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

Het atelier wordt mede gefinancierd door het rijk. In de toekomst zullen de kosten van experimenten mede door externe deelnemers worden gedragen.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Experimenten zijn alleen interessant als zij zowel lokaal als landelijk structurele effecten teweeg kunnen brengen.

Aanjagen is geen structurele financiering

Zoals hierboven omschreven gaat het om experimenten, niet om structurele financiering.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Het is de bedoeling om na twee jaar het Woningbouwatelier te evalueren.

2.4 Inspelen met vastgoed op nieuwe vragen vanuit de stad

Inhoudelijke toelichting

Leeggekomen gebouwen gaan we herbestemmen of, als ze in de toekomst niet meer nodig zijn, afstoten. We onderzoeken of herbestemming tot wonen een optie is. In Almere zijn er verschillende initiatiefgroepen van bewoners die ideeën hebben over woonbestemmingen voor vastgoed van de gemeente.

In 2015 willen we een quick-scan van alle beschikbare vastgoed uitvoeren naar geschiktheid voor wonen – inclusief de kosten en opbrengstenpotentie – mede in het kader van het coalitieakkoord om meer goedkope en geschikte woonruimte beschikbaar te krijgen in Almere. Daarbij zal ook gekeken worden naar voorbeelden in andere steden. Het haalbaarheidsonderzoek zal voor de zomer van 2015 gereed zijn.

Het college heeft tijdens de behandeling van de gemeentebegroting 2015 aan de raad toegezegd om samen met de corporaties een onderzoek (technisch, financieel, doelgroep) uit te voeren naar de haalbaarheid van een 'corporatiehotel' of vergelijkbare voorzieningen in (gemeentelijke) bedrijfsgebouwen.

Daarbij is als dekking aangegeven dat het benodigde bedrag (50.000 euro) kan worden gefinancierd vanuit de aanjaaggelden Ruimte, Wonen en Wijken.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Invulling vindt plaats samen met initiatiefgroepen van bewoners, studenten en organisaties.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

Organisaties, bewonersgroepen en studenten investeren tijd in dit project. Samen met de organisaties, bewonersgroepen en studenten wordt bekeken welke tijdsinvestering nodig is.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Als wij een beeld hebben van wat de ombouwpotentie van het gemeentelijk vastgoed is, dan kan daardoor daadwerkelijk in de toekomst woonruimte in gemeentelijk vastgoed worden gerealiseerd. Doordat de

quickscan samen met bewoners wordt gedaan, voelen bewoners zich meer betrokken bij de herbestemming van gemeentelijk vastgoed.

Aanjagen is geen structurele financiering

Het gaat hier om een eenmalige investering in 2015 en niet om structurele financiering.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Na 1 jaar wordt de eindevaluatie gedaan.

2.5 Focusgebieden Aanpak sociale problematiek, wijkaanjager

Inhoudelijke toelichting

Met de aanjaaggelden kan een extra impuls in de focusgebieden worden gerealiseerd. De komende jaren zullen we met bewoners en ondernemers werken aan de stad, waarbij we nadrukkelijk de Almeerder zelf meer ruimte willen geven en het eigenaarschap willen stimuleren. Het voorstel wijkaanjager gaat daarom niet uit van extra menskracht vanuit de gemeente, maar juist van bewoners zelf. Uitgangspunt is de eigen kracht en het aanwezige talent in de wijk.

In een aantal wijken is sprake van stapeling van sociale problematiek (armoede, werkloosheid, vereenzaming, gezondheid). Met ondersteuning vanuit het sociale wijkteams die werkzaam zijn achter de voordeur krijgen deze huishoudens individuele hulp aangeboden. Door ook 'vóór de voordeur' in de wijk initiatieven te ontplooiën, kunnen prachtige verbindingen ontstaan, kunnen mensen uit hun isolement worden gehaald, talenten worden aangesproken en weer actief deelnemen aan het sociale leven in de wijk. Om dit mogelijk te maken is het voorstel om wijkaanjagers in te zetten. Geen medewerker van de gemeente of een van de maatschappelijke partners, maar juist een actieve zzp'er of bewoner uit de wijk zelf. Iemand die woont en werkt in de wijk en waar het goed mee gaat zodat zij kunnen werken vanuit eigen kracht en creativiteit. Dit alles onder het motto: talent in de wijk inzetten en verbinden met sociale opgaven in de wijk.

De aanpak kan ook een impuls betekenen voor de wijkeconomie en de levendigheid in de wijk. Juist de wijkeconomie is een probaat middel om de werkloosheid te bestrijden en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt weer een perspectief te geven en hun talenten in te zetten. Lukt het zo'n aanjager om zzp'ers/ondernemers die vanuit hun eigen kracht en creativiteit werken te verbinden met mensen of groepen in hun directe omgeving en die juist niet in zo'n positie verkeren? Een aanjager kan met andere zzp'ers/ondernemers of actieve bewoners mogelijk helpen mensen uit hun isolement te halen en de participatie in de buurt bevorderen. Het kan gaan om de sociale, fysieke of welzijnsopgaven voor en achter de voordeur. Zo ontstaat de kans op kruisbestuiving tussen economie en de leefbaarheid en levendigheid van een buurt of een plek in een buurt. In de uitvraag zal de samenwerking met de sociale wijkteams één van de opdrachten zijn.

Samen met een commissie toetsen we aan nog nader op te stellen criteria. Het gaat er om dat we enthousiaste personen weten te vinden met een verbindende mentaliteit, samen met andere buurtgenoten (al dan niet ZZP) die projecten van de grond krijgen waar de buurt naar snakt of behoefte aan heeft. En dan is het van belang dat het niet mensen zijn die dit doen vanuit hun professie (omdat het moet, maar omdat het echt gevoeld wordt) maar dat er nieuwe netwerken ontstaan door te werken voor en door de buurt.

We laten de geïnteresseerden een 'pitch' houden hoe zij deze vrije opdracht voor de wijk zouden willen invullen. Een commissie bestaande uit buurtbewoners en gemeente (evt. ook nog welzijn) komt tot een selectie. Ook de raad kan er voor kiezen om deel te nemen aan de selectie. We zullen op zoek gaan naar mensen die woonachtig zijn in de wijk waar het om gaat en met hun energie, talent en betrokkenheid zich willen inzetten voor hun buurt en de mensen die daar wonen. We zoeken wel naar mensen die actief het voortouw willen en kunnen nemen en echt iets tot stand kunnen brengen. Door het vormen van nieuwe

netwerken en deze te verbinden met bestaande netwerken kunnen mooie verbindingen ontstaan waar de buurt met elkaar trots op mag zijn.

Het is een experiment. We zijn op zoek naar succesvolle methoden om de eigen kracht in de wijk veel meer ruimte te geven en zelf met nieuwe initiatieven gaat komen die uiteindelijk ook de vitaliteit van de wijk versterken. In Amsterdam zijn voorbeelden te lezen via de site www.buurtproject.nl waar bijvoorbeeld een community is gevormd met en door bewoners om elkaar te helpen, op de hoogte te houden van activiteiten, het mee blijven doen bevorderen en ontmoeten centraal te stellen.

Het gaat hier echt om een experiment, een pilot. Om verspreid over de stad maximaal 3 wijkaanjagers ca. 10 uur per week in te kunnen zetten is een bedrag nodig van € 100.000. Na 1 jaar wordt de pilot geëvalueerd.

Toetsing aan de criteria

Inulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Het gaat juist om de directe samenwerking met betrokkenen, namelijk de zzp'ers onderling en hun netwerken. Voor de raad is het heel interessant om te kijken wat deze pilot gaat opleveren, of we talenten uit de wijk zelf kunnen inzetten bij de aanpak van sociale problematiek in de wijk en wat de nieuwe rol van de gemeente hierbij moet zijn.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

De aanjager zal als verbinder optreden en daarbij zullen ook andere, grotere partijen als banken en uitzendbureaus en maatschappelijke partners gevraagd worden tijd in het project te steken. De hoogte van de tijdsinvestering moet nog worden bekeken en hangt af van de behoefte. Mogelijk komt ook de gemeente zelf in beeld en zal worden bevroegd hoe zij een bijdrage kan leveren.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Het gaat hier om een pilot van 1 jaar, een experiment waarvan het effect vooraf niet met zekerheid is te benoemen. Echter, de pilot zal zeker waardevolle ervaringen opleveren en leiden tot nieuwe inzichten bij zowel gemeente, maatschappelijk partners als ook private partijen gericht op aanpak van sociaaleconomische problematiek in de wijk. Bijkomende positieve effecten kunnen zijn: levendigheid in een straat of buurt, leerwerkplekken, re-integratieplekken en versterking van de participatie en sociale netwerken in de buurt. Het gaat om de sociale verduurzaming van de stad.

Aanjagen is geen structurele financiering

Het gaat om de vraag of externe aanjagers iets extra's in werking zetten waar de gemeente niet toe in staat is. En wat is dat dan? Het gaat erom daar van te leren.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Het is de bedoeling om de pilot na 1 jaar te evalueren.

2.6 Ontmoetingskas Almere Buiten Centrum

Inhoudelijke toelichting

Door de uitvoering van het Masterplan is het centrum van Almere Buiten inmiddels al acht jaar in verbouwing. De verbouwing nadert zijn voltooiing. Het Globeplein is door de recente oplevering van de nieuwbouw de natuurlijke "huiskamer" in het gebied geworden.

Het Baltimoreplein is echter nog steeds de plek waar "verbouw en nieuwbouw" heel zicht- en voelbaar is. Terwijl in het masterplan deze centrale plek juist het kloppend hart van leisure, horeca en ontmoeting is.

Voor het Baltimoreplein hebben de eigenaren, winkeliers, buitengewone buitenaren en gemeente in het samen creëren van ons Buiten Thuis inspirerende beelden van een tijdelijk ingerichte "buitenplaats" voor ogen met bloemen, gras, groene banken en horeca. Het Baltimoreplein als groen plein en verbinding tussen Doemere en Buitenmere, winkelen en genieten in het hele centrum. Centrum Almere Buiten is één van de drie onderzoeksgebieden in de studie Oog voor de Buurt van Atelier Rijksbouwmeester, INTI en bureau Shift. Eén van de voorstellen - met breed draagvlak en aangedragen door de partijen in Almere Centrum Buiten - is om het Baltimoreplein betekenis te geven door een kader te bieden voor ontmoeting, evenementen en markten. Hierbij wordt gedacht aan een omlijsting, een vierkant van vlaggen rond een oppervlakte van 50 x 50 m en daarnaast een ontmoetingskas/ ontmoetingsplaats.

Enkele maanden geleden is met vastgoedeigenaren de mogelijkheid onderzocht om de kas van Almeerplant te verplaatsen. Dit bleek toen financieel voor hen niet haalbaar. Het aanjaaggeld wordt daarom ingezet op het mogelijk maken van de kas of een andere vergelijkbare ontmoetingsplaats. De vorm moet nog nader worden bepaald. De aanjaaggelden worden ingezet voor de voorbereiding, de aanschaf en het plaatsen van de ontmoetingsplaats en de opstartfase van de programmering.

De gemeente faciliteert en geeft de kans aan bewoners en ondernemers om het zich toe te eigenen. Een ontmoetingsplaats voor Buitenaren, een plaats om je talent te ontwikkelen, vrijwilliger te worden en mee te doen. Samen met het wijkteam geven we de kas/ontmoetingsplaats betekenis voor de buurt. Er zou wekelijks een Biologische markt georganiseerd kunnen worden. In de winter kan de kas een dak bieden voor een ijsbaan, in de lente voor een terras van een horeca ondernemer. De kas biedt ruimte; ruimte om je te ontplooiën en mee te doen. Programmering en ideeën komen van de Vereniging Almere Buiten Centrum (met winkeliersvereniging Buitenmere, Ondernemersvereniging Doemere en de commerciële eigenaren), het wijkteam en tuinders van de Buitenvaart. Wanneer de tijdelijke locatie permanent wordt bebouwd kan de kas worden verplaatst naar de Brasiliaplaats of Meridiaan. Of wellicht behoort vercommercialiseren van de kas/ ontmoetingsplaats tegen die tijd tot de mogelijkheden. Dit wordt niet eerder voorzien dan over twee jaar.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

De VABC; vereniging Almere Buiten Centrum met winkeliersvereniging Buitenmere, ondernemersvereniging Doemere en de vereniging van commerciële eigenaren i.o. zet zich samen met Buitengewone Buitenaren sinds mei 2013 in voor een aantrekkelijk en gezellig centrum. Nadrukkelijker wordt de samenwerking met het wijkteam gezocht om in en voor de ontmoetingskas meer bewoners te betrekken. Om van betekenis te zijn voor mensen die nu niet deelnemen. Eerder is verkend of er onder tuinders van de Buitenvaart belangstelling is voor een presentatie van de Buitenvaart in het centrum; deze belangstelling is er. De marktkraam op de Buitenplaats (van Stad en Natuur) kan uitgenodigd worden deel te nemen, dit geldt ook voor sport en muziekverenigingen in Buiten, culturele ondernemers, caféhouders.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

In euro's en mankracht komt cofinanciering van de winkeliers en eigenaren in het centrum van Buiten. Voor onderdelen wordt een aanvraag bij Groen Dichtbij, het Almere Fonds en het Prins Bernard Cultuurfonds.

Het aanjagen heeft structurele effecten

De interventies en impulsen in de inrichting en programmering in het centrum van Buiten dragen bij tot een structurele verbetering van de economische vitaliteit (verhoging van omzet, vermindering van leegstand) en de aantrekkingskracht van het centrum. Het imago van het centrum is bepalend voor het imago van het hele stadsdeel en daarmee van invloed op de waarde ontwikkeling van het onroerend goed in het stadsdeel (particuliere woonhuizen en commercieel o.g.).

Aanjagen is geen structurele financiering

De aanvraag voor dit project betreft één jaar.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Onderdeel van de opzet is om na 1 jaar een evaluatie uit te voeren.

3 Onderwijs, onderwijs & arbeidsmarkt

Tabel 4

Aanvraag	2015
Onderwijs en onderwijs en arbeidsmarkt	
Versteving van het hoger onderwijs	300.000
Aanpak laaggeletterdheid	140.000
Borging van achterstand naar voorsprong	200.000
Initiatieven aansluiting onderwijs & arbeidsmarkt	600.000
totaal aanvragen	1.240.000

3.1 Versteving van het Hoger Onderwijs

Inhoudelijke toelichting

Sinds 2008 zijn met de Nota herijking hoger onderwijs en vanuit het bestedingsplan hoger onderwijs 2012-2014 alle krachten gebundeld om een substantieel aanbod van hoger onderwijs in Almere te krijgen. En met succes: het hoger onderwijs is anno 2014 met twee groeiende hoge scholen, Windesheim Flevoland (WF) en de Christelijk Agrarische Hogeschool Vilentum (CAH), niet meer weg te denken uit de stad. Ook kent Almere sinds 2012 een internationale universiteit Bes La Salle.

De ambities van dit college reiken echter verder: wil het hoger onderwijs in Almere over 10 jaar nationaal en internationaal op de kaart staan met een breed en divers aanbod aan opleidingen, dan is de komende jaren aanvullende inzet nodig. Inzet die zich richt op het aantrekken van wetenschappelijk onderwijs en op het verder versterken en doorontwikkelen van het hoger (internationaal) onderwijs in de stad. Voor het aantrekken van het wetenschappelijke onderwijs willen we 10 miljoen sparen vanuit het Fonds Verstedelijking Almere (FVA). Voor het verder borgen en doorontwikkelen van het hoger (internationale) onderwijs in de stad willen we in 2015 een beroep doen op de aanjaagmiddelen onderwijs.

Uitgangspunten: we jagen in 2015 activiteiten aan die nog verder geborgd moeten worden en tevens verkennen we voor de periode 2016-2018 welke nieuwe initiatieven ontwikkeld zouden moeten worden ter versterking van het hoger- en wetenschappelijk onderwijs in de stad. Voor deze verkenning maken we gebruik van de uitkomst van de toekomstsessie Hoger Onderwijs die tussen gemeente en haar stakeholders gehouden is.

Voor de inzet in 2015 onderscheiden we vier lijnen waarbinnen we de aanjaagmiddelen willen inzetten:

- **Het versterken en uitbreiden van het hoger (internationale) onderwijsaanbod**

Associate Degree Opleidingen (AD's): zowel de CAH als WF hebben de afgelopen jaren hun opleidingsaanbod uitgebreid met de zogenaamde Associate Degree. Dit is een korte, tweejarige opleiding tussen mbo en hbo en is momenteel met een flinke opmars bezig in Nederland. Het maakt het voor afgestudeerde mbo studenten gemakkelijker om door te stromen naar het hbo. CAH, Windesheim Flevoland en ROC Flevoland zijn in 2014 met subsidie van de gemeente een breed onderzoek gestart onder het bedrijfsleven om helder te krijgen aan welke AD's het bedrijfsleven behoefte heeft. Dit zal naar verwachting in de komende jaren tot een uitbreiding van het AD-aanbod in de stad gaan leiden. We willen een bijdrage leveren aan de ontwikkelkosten hiervan.

In 2014 is de internationale Summerschool niet doorgegaan door te weinig aanmeldingen. Met de onderwijspartners is afgesproken dat we in 2015 een nieuw concept van de Summerschool ontwikkelen dat beter aansluit bij de Almeerse situatie. Dat zou ook een Winterschool kunnen zijn.

Versterken internationale profiel CAH: de CAH heeft de ambitie om elke opleiding te voorzien van een internationale 'kopstudie' die internationale studenten en zij-instromers trekt en om haar internationale partnernetwerk te versterken. Resultaat hiervan is dat internationale studenten een interessant

opleidingsaanbod in Almere kunnen volgen en tevens dat de Nederlandse CAH-student relevante partners heeft voor een stage in het buitenland.

- **Het versterken van Almere als studentenstad**

Studenten zijn voor Almere op vele vlakken van toegevoegde waarde. Ze zorgen ervoor dat Almere steeds meer het karakter krijgt van een studentenstad. In 2015 willen wij studenten blijven betrekken bij de ontwikkeling van de stad door met hen in gesprek te zijn en hun initiatieven te ondersteunen. Voor studenten en de stad Almere zijn goede opleidingen, een stimulerende schoolomgeving, dat studenten zich betrokken voelen bij Almere en voldoende studentenhuisvesting van belang. Ook studieplekken, plekken voor studenten om kleinschalige bedrijven op te starten horen hierbij.

- **Ondernemende studenten: in Almere willen we het hoger onderwijs de motor laten zijn van de economische bedrijvigheid.**

Bedrijven en studenten hebben elkaar nodig. In 2014 hebben we binnen WF en de CAH het ondernemerschap van studenten gestimuleerd door het opstarten van een 'Student Startup Fund'. Hiermee slaan de gemeente Almere, WF, de CAH en de VBA Almere de handen ineen voor het stimuleren van (student)ondernemerschap.

- **Het verbeteren van de doorstroom van het VO en MBO naar het HBO**

In het reguliere programma hebben we al middelen om de overgang van het voortgezet onderwijs naar het MBO te stimuleren, bijvoorbeeld door middel van Almere On Stage. De afgelopen jaren hebben Windesheim Flevoland, CAH en het MBO nauw samengewerkt om de doorstroom van het MBO naar het HBO te verbeteren. Sindsdien zijn er veel activiteiten ontplooid zoals het organiseren van een hbo oriëntatietraject, meeloopdagen bij de hoge school of het werken met eenzelfde softwareapplicatie. In 2015 willen we vanuit de aanjaagmiddelen een bijdrage leveren aan de verdere optimalisering hiervan. Tevens willen we in 2015 de doorstroom vanuit de Technasia (havo en vwo) naar het HBO verbeteren.

- **Aansluiting van onderwijs en onderzoek op Almeerse thema's als Almere 2.0, GGC, de Floriade**

De ontwikkeling van Almere vormt de ideale proeftuin voor wetenschappelijk onderzoek. De beweging Growing Green Cities richting de Floriade in 2022 en de groeiopgave van het Rijk in Almere 2.0 bijvoorbeeld. Tot en met 2018 stellen gemeente en haar partners een onderzoeksagenda op om hier optimaal van te profiteren. De gekozen route laat zich nu al zien in de uitbreiding van het aantal lectoraten bij de hogescholen, de oriëntatie op een leerstoel Growing Green Cities en de verkenning van de continuering van de Han Lammers Leerstoel

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Het plan voor de inzet van de aanjaagmiddelen Hoger Onderwijs 2015 is opgesteld met input van de hoger onderwijspartners in Almere. Na instemming van de raad met deze programmaliijnen zal de partners gevraagd worden hun plannen uit te werken in concrete subsidieaanvragen.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

De onderwijspartners dienen een eigen bijdrage te leveren aan de projecten. Een eigen bijdrage zal voor de onderwijsinstellingen bestaan uit een financiële eigen bijdrage van 20%. Voor de studentverenigingen en onderzoeksinstituten zal om eigen personele inzet gevraagd worden binnen het project zelf of als bijdrage aan de stad. Wij vragen deze partners om de eigen bijdrage inzichtelijk te maken, wanneer zij een beroep doen op de aanjaaggelden

Het aanjagen heeft structurele effecten

Door in te zetten op activiteiten die bijdragen aan de genoemde doelstellingen wordt er een bijdrage geleverd aan de verankering van het hoger (internationaal)onderwijs in Almere en wordt vanuit onderzoek een bijdrage geleverd aan Almeerse vraagstukken en thema's.

Aanjagen is geen structurele financiering

De aanjaagmiddelen worden ingezet voor activiteiten en projecten die het (internationaal) hoger onderwijs in de stad structureel verbreden en versterken. Na het aanjagen zullen de onderwijspartners deze vervolgens zelf kunnen bestendigen.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Middels de verantwoordingen van de subsidies wordt bovendien jaarlijks gezien wat de vooruitgang is geweest. Tevens verkennen we in 2015 of inzet op HO vanuit de aanjaagmiddelen onderdeel kan zijn van onze onderwijsmonitor Lokale Staat van het Onderwijs.

3.2 Aanpak laaggeletterdheid

Inhoudelijke toelichting

Almere kijkt niet af van de landelijke cijfers als het gaat om laaggeletterdheid. Rond de 13.000 Almeerders in de leeftijd 16 tot en met 65 jaar halen taalniveau 1F niet. Zij zijn daardoor onvoldoende in staat om zich goed te redden in de maatschappij en blijven afhankelijk van ondersteuning.

In 2015 komen wij met onze maatschappelijk partners Humanitas, De Schoor, VMCA, Nieuwe bibliotheek en Taal voor het leven tot een brede aanpak van laaggeletterdheid. De aanjaagmiddelen laaggeletterdheid worden gevraagd voor verbreding van het taalaanbod. Dit is zowel nodig in diversiteit als in kwantiteit, want het plafond bij de huidige aanbieders is bereikt en er ontstaan wachtlijsten.

Wat we gaan doen:

- **Herkennen, signaleren en doorverwijzen**

In 2015 zal Taal voor het leven workshops blijven geven aan professionals en vrijwilligers. Zij bekostigen deze trainingen ook. Doordat steeds meer professionals, vrijwilligers en studenten van de Pabo laaggeletterdheid herkennen, worden meer laaggeletterden gevonden en doorverwezen.

- **Verbreden lokaal aanbod**

Door inzet van de aanjaaggelden laaggeletterdheid kan uitbreiding van het lokale aanbod in 2015 worden gerealiseerd. Dit lokale aanbod voor taalcurssussen aan laaggeletterden behelst een uitbreiding van 285 (Taal in de wijk) naar 485 plaatsen gemeentebreed, een uitbreiding van 200 plaatsen. Het is per persoon verschillend hoe lang een taal cursus duurt; sommige mensen halen taalniveau 1f binnen een half jaar, anderen doen er langer over. Deze uitbreiding van het taalaanbod wordt aangeboden door Almeerse maatschappelijk partners, de Schoor, VMCA en Humanitas, met inzet van nieuwe getrainde taalvrijwilligers. Deze taalvrijwilligers kiezen bewust om maatschappelijk actief te zijn en mede-Almeerders beter te leren lezen en schrijven. De samenwerking tussen taalvrijwilliger en laaggeletterden is maatwerk.

- **Monitoren**

De voortgang op de 200 nieuwe plaatsen wordt door de cursusaanbieders bijgehouden en gedeeld met de universiteit van Maastricht. Deze universiteit monitort landelijk de resultaten van de taalmeter.

- **Sluitende aanpak**

In 2015 maken de partners een sluitende aanpak om te komen tot een (betere) samenhang van de aanpak van laaggeletterdheid in Almere, met als doel een verbetering van de maatschappelijke participatie van laaggeletterden en het omhoog brengen van het taalniveau.

- **Overdracht en borging Taal voor het Leven**

In 2015 draagt Taal voor het Leven in het kader van cofinanciering bij aan de verbreding van het aanbod door inzet van personeel, trainen van taalvrijwilligers en materialen te verstrekken. Taal voor het Leven is een tijdelijk programma van de stichting Lezen en Schrijven, gefinancierd door het ministerie van OCW. 2015 is het laatste jaar van dit programma. De borging van de cursussen, workshops en

lesmateriaal bij de lokale maatschappelijke partners is in 2015 onderdeel van warme overdacht en de te maken sluitende aanpak.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Het plan voor de inzet van de aanjaagmiddelen laaggeletterdheid is afgestemd met de partners.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering. Cofinanciering bij dit traject bestaat uit:

Personele inzet:

- inzet van de taalvrijwilligers bij de taalaanbieders;
- inzet van Taal voor het Leven (inzet personeel 1.3 fte en taalambassadeurs, training vrijwilligers en materiaalbreng);

Financiële cofinanciering bedraagt ruim 35%:

- cofinanciering vanuit budget volwasseneducatie;
- cofinanciering vanuit P-budget.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Door inzet van de aanjaaggelden ontstaat verbreding van het aanbod laaggeletterdheid met 200 plaatsen bij de Schoor, VMCA en Humanitas. Hierdoor zijn er bij deze organisaties 485 plaatsen beschikbaar. Effecten hiervan zijn dat de mensen die deelnemen aan dit traject taalvaardiger zijn geworden. Waardoor ze kansen krijgen om (beter) mee te doen in de huidige samenleving. Daarnaast zorgt verbreding van het aanbod dat getrainde taalvrijwilligers maatschappelijk betrokken zijn bij en in Almere en de (sociale) infrastructuur rondom laaggeletterdheid wordt versterkt. De maatschappelijk partners vinden elkaar en werken samen.

Aanjagen is geen structurele financiering

In de keuze van activiteiten die we per jaar willen financieren zal hiermee steeds rekening gehouden moeten worden. Voor structurele kosten voor de hierboven genoemde verbreding aanbod zal in 2016 e.v. geen gebruik worden gemaakt van de aanjaagmiddelen. Met de accounthouders Schoor, VMCA, en Humanitas wordt overleg gevoerd op welke wijze het aanbod dat in 2015 wordt gefinancierd uit de aanjaagmiddelen, door hen ingebed kan worden in het reguliere aanbod. Vanaf 2016 zal de politieke prioriteit bepalen of laaggeletterdheid al dan niet structurele aandacht krijgt.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Middels de verantwoordingen van de subsidies wordt jaarlijks gezien wat de vooruitgang is geweest. Ook wordt middels de monitor 'De Lokale Staat van het Onderwijs' in beeld gebracht wat de stand van zaken is in het onderwijs in Almere. Een apart evaluatieonderzoek zal dan niet worden uitgevoerd.

3.3 Borging van achterstand naar vooruitgang

Inhoudelijke toelichting

In de periode 2011-2014 is er vanuit de gemeente en de schoolbesturen, volgens het plan 'Van achterstand naar vooruitgang' veel extra geld geïnvesteerd in het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Dit heeft positieve effecten gehad in het gehele onderwijs en in alle lagen van de onderwijsorganisaties (van de bestuurlijke laag tot aankomende leerkrachten). Kwalitatief goed onderwijs heeft een brede uitstraling: het voorkomt voortijdig schoolverlaten en is in die zin van belang voor preventie van jeugdcriminaliteit. Verder verbetert het de kwaliteit van leven en maakt het de stad aantrekkelijker.

Kwaliteitsverbetering kent vele facetten, vraagt in deze prille fase onderhoud en is nooit zomaar 'af' te noemen. Dat er nog langer blijvend in de kwaliteitsverbetering geïnvesteerd moet worden, benadrukt ook prof. Slegers van de Universiteit Twente. Daarom is het de komende jaren belangrijk om de behaalde kwaliteitsverbetering verder te ontwikkelen en te borgen. Door de inzet van de aanjaagmiddelen kan de

gemeente invloed blijven uitoefenen op de kwaliteit van het onderwijs. De schoolbesturen nemen hierin, ook financieel gezien, een grote verantwoordelijkheid. Met de onderwijspartners in de stad is reeds verkend welke inzet de komende jaren nodig is om de kwaliteit van het onderwijs verder door te ontwikkelen en te borgen en we willen inzetten op de volgende speerpunten:

- **Basis op orde**

We blijven streven naar 0 % zwakke scholen. We investeren nog in scholen die in 2014 zwak zijn en voormalig zwakke scholen of risicoscholen waar het ondersteuningstraject een doorloop kent naar 2015.

- **Versterken bestuurskracht**

In 2015 versterken we de bestuurskracht van de vier grote schoolbesturen en de Coöperatie Pas-send Onderwijs (CPO), met als doel dat ieder bestuur vanuit haar eigen positie de onderwijskwaliteit in haar eigen organisatie verder kan bestendigen en verbeteren. Er zullen binnen dit traject verschillende gezamenlijke themabijeenkomsten georganiseerd worden waar ook de gemeente bij aanwezig is om gezamenlijk actuele thema's aan te pakken (bijvoorbeeld passend onderwijs, onderwijs en zorg dichter bij elkaar brengen). Dit traject is mede ontwikkeld door prof. Slegers van de Universiteit Twente.

- **Professionalisering van het onderwijs**

Er zal extra geïnvesteerd worden op de praktijkbegeleiding vanuit de inductietraining, een training voor – voornamelijk - startende leerkrachten. Het is belangrijk om nieuwe leerkrachten de eerste jaren goed te begeleiden in de praktijk. Ook zal er nog extra geïnvesteerd worden in het project extra handen in de klas, waarmee studenten tegen een vrijwilligersvergoeding relevante ervaring kunnen opdoen binnen onderwijsprojecten onder en na schooltijd, zoals bijvoorbeeld Playing for Success (wat plaatsvindt bij Almere City FC, op De Kempphaan en in de Schouwburg) en de Zomerschool, middels het project 'Extra Handen in de klas'.

Toetsing aan de criteria

Invoering vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Het plan is opgesteld in samenspraak met de schoolbesturen in Almere.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

De onderwijspartners dienen een eigen bijdrage te leveren aan de projecten. Een eigen bijdrage zal voor de onderwijsinstellingen bestaan uit een financiële eigen bijdrage van 20%. Bij de verantwoording van de subsidies kan vervolgens worden beoordeeld of de eigen bijdrage daadwerkelijk is geleverd.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Door inzet van bovenstaande projecten wordt er een bijdrage geleverd aan de onderwijskwaliteit van Almere. Het zijn projecten die inzetten op structurele verbeteringen in het onderwijs en op hoe deze verbeteringen te borgen.

Aanjagen is geen structurele financiering

Conform de afspraken uit het coalitieakkoord rond de inzet van de aanjaagmiddelen ten behoeve van de borging van de kwaliteit in het basis- en voortgezet onderwijs, worden de middelen ingezet voor projecten om de onderwijskwaliteit structureel te verbeteren. Het zijn middelen die ingezet worden voor projecten om de onderwijskwaliteit structureel te verbeteren, het zijn geen middelen die structureel ingezet worden. Dit wordt duidelijk in de verleningsbrief opgenomen. Ze geven een impuls aan het onderwijs, zodat het onderwijs dit vervolgens zelf kan bestendigen.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Middels de verantwoordingen van de subsidies wordt jaarlijks gezien wat de vooruitgang is geweest. Ook wordt middels de monitor 'De Lokale Staat van het Onderwijs' in beeld gebracht wat de stand van zaken is in het onderwijs in Almere.

3.4 Onderwijs & arbeidsmarkt

Inhoudelijke toelichting

Met de aanjaagmiddelen onderwijs en arbeidsmarkt streven we naar een betere aansluiting tussen de arbeidsvraag en het arbeidsaanbod. Dat is van groot belang om werkloosheid onder jongeren en volwassenen te voorkomen en bestrijden en deze groepen door werk volwaardig te laten participeren in de maatschappij. Er wordt gezorgd voor het meer passend opleiden van mensen in deze stad. Bovendien draagt de inkomstenontwikkeling van inwoners bij aan de economische vitaliteit, met positieve effecten op Almere als vestigingslocatie voor bedrijven en op de stad en regio als geheel. Een eerste initiatief in 2015 is het vanuit de gemeenteraad gewenste 'Stagepunt', dat gedurende dit jaar moet zorgen voor een goede verbinding tussen het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) en maatschappelijke instellingen en bedrijven, zodat zoveel mogelijk leerlingen die een stageplaats zoeken een passende plek vinden. Versterking van de aansluiting tussen Onderwijs & Arbeidsmarkt vindt plaats aan de hand van drie hoofddoelen:

Doel 1:

Bijdragen aan de ontwikkeling van werkgelegenheid voor kwetsbare groepen door meer doelmatige, arbeidsmarktrelevante beroepsopleidingen en scholingsarrangementen die adequaat aansluiten bij de vraag van bedrijven.

Actielijnen:

- Betere aansluiting vanuit het onderwijs (VMBO, MBO en HO) op de arbeidsmarkt door het stimuleren van opleiden van jongeren samen en in het bedrijfsleven. Voorbeelden zijn vormen van praktijkleren, bedrijfsschoolontwikkeling en de vakschool ontwikkeling.
- Bijdragen aan nieuwe scholing-/opleidingsarrangementen voor 45+ volwassenen in de WWB (oudere werklozen). De arrangementen dienen aan te sluiten bij de behoefte-ontwikkelingen naar opgeleid personeel in de arbeidsmarkt. Doel is zoveel mogelijk van deze klanten klaar te stomen voor de arbeidsmarkt. De ontwikkeling van het curriculum van de arrangementen wordt inhoud en vorm gegeven in nauwe samenwerking tussen opleiders en het bedrijfsleven.

Doel 2:

Bijdragen aan het terugdringen van schooluitval en voorkomen jeugdwerkloosheid door het uitbreiden en versterken van de relaties tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Actielijnen:

- Uitbreiden van het aantal stageplaatsen MBO Beroepsopleidende leerweg (BOL) en leerwerk plekken MBO Beroepsbegeleidende leerweg (BBL).
- Stimuleren van stageplekken bij ZZP'ers. Almere kent ruim 7000 ZZP'ers. Zij zijn zich niet altijd bewust van de mogelijkheden om leerbedrijf te worden voor MBO leerlingen. We willen het bewustzijn onder ZZP'ers vergroten en initiatieven stimuleren om meer MBO leerlingen een officieel erkende stageplek te bieden. De toegevoegde waarde van een ZZP'er is, dat deze behalve ervaren vakman of -vrouw, ook ondernemer is. In 2015 start het zogenaamde 'stagepunt' als eerste initiatief hierbij. Verder verkennen we de mogelijkheid om voor meerdere ZZP'ers één co-maker in te zetten.

Doel 3:

Stimuleren en uitbreiden van innovatieve werk- en leermogelijkheden in samenwerkingsverbanden van bedrijfsleven en onderwijs PO-V(MB)O-MBO-HBO-WO in het kader van excellent gastheerschap.

Actielijnen:

- Stimuleren van broedplaatsen en initiatieven van startende en bestaande ondernemers waarbij mogelijkheden worden geboden voor praktijkopleiding van studenten, kennisvermeerdering en innovatie.
- Stimuleren van 21ste eeuw vaardigheden in een lerende economie. Vaardigheden zoals leren leren, creativiteit, ict-geletterdheid, ondernemen, communiceren, probleemoplossend vermogen, samenwerken. Onder andere de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid besteedt hier uitgebreid aandacht aan in haar rapport "Naar een lerende economie". Voor Almere als jonge stad met haar onderwijsstructuur nog volop in opbouw, is het belangrijk initiatieven die deze vaardigheden ontwikkelen te stimuleren. Werknemers die deze vaardigheden goed beheersen zijn aantrekkelijker voor werkgevers.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Er worden nadere regels subsidie onderwijs en arbeidsmarkt 2015 opgesteld. Voorgesteld wordt in deze regels naast de door het college vastgestelde criteria nog drie extra inhoudelijke criteria op te nemen. Deze zijn:

1. Het project dient naar redelijke verwachting aantoonbaar en structureel bij te dragen aan een hoofddoel(en) en actielijn(en).
2. Er dient sprake te zijn van samenwerking en/of coalitievorming met relevante partners door de aanvrager.

Het project formuleert haar doel en resultaat SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden).

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

Er worden nadere regels voor de subsidies onderwijs en arbeidsmarkt 2015 opgesteld. Voorgesteld wordt in deze regels twee financiële criteria op te nemen.

1. Er dient sprake te zijn van minimaal 20% cofinanciering op de totale projectbegroting.
2. Per aanvraag kan maximaal € 75.000 worden aangevraagd.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Zie hierboven.

Aanjagen is geen structurele financiering

Er worden nadere regels subsidie onderwijs en arbeidsmarkt 2015 opgesteld. In de regels wordt opgenomen dat het incidentele subsidie betreft.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Om tot een adequate tussentijdse evaluatie te komen, wordt naast de inhoudelijke input vanuit de subsidie-trajecten ook een onderzoekstraject opgestart, waarmee aanvullende en zoveel als mogelijk geobjectieerde en lokale en regionale informatie beschikbaar komt.

Over onderwijs en arbeidsmarkt bestaan landelijk en deels ook regionaal veel onderzoeksgegevens. Wat deze gegevens gemeen hebben is dat zij niet voldoende ingaan op de specifieke lokale situatie en vraagstukken die de gemeente Almere, onderwijs en andere partijen tegenkomen. De aanpak van het vraagstuk over de 'mismatch' en de kansen voor een betere aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en economie vergt dat onze kennis toeneemt over oorzaken en zinvolle oplossingen.

Om aan deze vraag naar lokaal onderzoek tegemoet te komen hebben we opdracht gegeven aan het lectoraat Nieuwe Arbeidsverhoudingen van Windesheim Flevoland om te starten met een onderzoekstraject, samen met de gemeente, het bedrijfsleven en het onderwijs (CAH Vilentum, MBO). Tevens is TNO in het traject betrokken.

Doel van het onderzoek is tot gemeenschappelijk inzicht te komen in de huidige stand van zaken aansluiting onderwijs, arbeidsmarkt en economie binnen regio Almere.

De eerste resultaten komen per 1 maart 2015 beschikbaar en omvatten:

- uitgewerkte vraagarticulatie;
- antwoorden op deelvragen op basis van bestaande data met verwijzing naar databronnen;
- resultaten van de enquête onder bedrijven;
- aanbevelingen voor beleid, onderwijs en bedrijfsleven.

Eind april wordt het resultaat geleverd van het gedeelte met de follow up om tot gerichte acties te komen. Over de resultaten zal de raad worden geïnformeerd. De resultaten worden in de eerste helft 2015 tevens ingebracht in het gesprek met de raad en de partijen in de stad over de doelstellingen en actielijnen 2016 – 2018. De resultaten vormen bovendien inbreng voor het vraagstuk van monitoring en borging van de te behalen doelen en het resultaat.

4 Cultuur

Tabel 5

Aanvraag	2015
Cultuur	
Cultuurfonds Almere	600.000
De Kogge	100.000
Outsiderkunst	30.000
<i>totaal aanvragen</i>	<i>730.000</i>

Voortvloeiend uit afspraken in het coalitieakkoord 'De kracht van de stad' is voor 2015 een bedrag van € 830.000 gereserveerd om de lokale kunst- en cultuursector een impuls te geven. Dit vanwege het belang van een sterke culturele infrastructuur voor een vitale, aantrekkelijke en toekomstbestendige stad, waarin vernieuwende en onderscheidende projecten door de gemeente worden aangejaagd.

In de programmabegroting is door de raad vastgelegd dat in 2015 € 100.000 wordt toegekend aan Corrosia. Daarnaast is er in 2015 nog € 730.000 te besteden. Het voorstel is om daarnaast € 180.000 te reserveren voor kansrijke culturele projecten en om de overige € 600.000 onder te brengen in een Almeers Cultuurfonds. De kansrijke projecten waar het college in wil investeren zijn de Almeerder Kogge en Outsiderkunst. Hieronder volgt een toelichting op het Cultuurfonds en deze twee projecten.

4.1 Cultuurfonds

Inhoudelijke toelichting

Almere is een jonge stad met een brede middenklasse. Dit biedt kansen voor innovatieve projecten voor de jeugd en voor slimme verbindingen tussen het maatschappelijk middenveld en de culture sector. Cultuur staat midden in de samenleving. Daarnaast kan de Culturele sector zich ontwikkelen tot serieuze partner voor het bedrijfsleven. Het draagt bij aan de werkgelegenheid en het binden van innovatieve en creatieve ondernemers. Dat heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van de stad (en Almere Centrum in het bijzonder) en het aantrekken van nieuwe bewoners en ondernemers.

Het college stelt voor aan de raad om een cultuurfonds in te stellen zodat het grootste deel van de aanjaaggelden voor cultuur ingezet kunnen worden op een manier die past bij de lokale ambities. Voordeel van de keuze voor een cultuurfonds is dat een fonds in staat is om zelf aanvullende middelen te genereren zoals aanvragen bij andere fondsen. Dit versterkt de kans dat het fonds voor langere tijd kan blijven bestaan. Ook heeft een fonds meer slagkracht en krijgt innovatie de ruimte om tot bloei te komen. Een uitvoeringsovereenkomst met heldere afspraken over inhoud, kwaliteit en innovatie maakt onderdeel uit van het proces om te komen tot een onafhankelijk fonds.

Investerings in de 'harde' infrastructuur vallen buiten het fonds. Voor deze investeringen kijken we naar mogelijkheden via het eerder genoemde Fonds Verstedelijking Almere.

Draagvlak

In oktober 2014 is een brainstorm belegd met Almeerse culturele instellingen, ondernemers, banken, bewoners en vertegenwoordigers van al bestaande cultuurfondsen in Amsterdam en Leiden. De opbrengst hiervan is dat de doelstellingen voor een cultuurfonds als volgt zijn omschreven:

- 1. De cultuursector te versterken via projecten/activiteiten**
Het Cultuurfonds neemt het voortouw bij het versterken van de culturele sector en van partnerschappen met de overheid, het bedrijfsleven, maatschappelijke partners en

kennisinstellingen. Het fonds zet in op samenwerking, ontwikkeling van nieuwe concepten, gezamenlijke publiciteit en ondersteuning van opkomend talent.

2. **Een onderscheidend cultuuraanbod te stimuleren**

Het Cultuurfonds investeert in initiatieven die Almere nationaal kunnen promoten als cultuurstad. Naast kleine initiatieven is er ruimte voor één groter evenement per jaar.

3. **Samenwerking te bevorderen met andere sectoren en het eigen budget voor cultuurstimulering te vergroten**

Het Cultuurfonds onderzoekt en realiseert samenwerking en extra financiering voor kunst en cultuur. In de voorwaarden van subsidiering door het fonds wordt een eigen bijdrage van minimaal 25% gevraagd. Dit is een streven. Daarnaast kunnen er samenwerkingsverbanden ontstaan met winkeliersverenigingen, bedrijven, Almere Citymarketing en bewoners. Ondernemerschap wordt gestimuleerd en ondersteund.

Beoogde organisatie van het Cultuurfonds

Het uitgangspunt is een slank apparaat waarbij zo veel mogelijk wordt besteed aan activiteiten.

Processtappen om te komen tot het Cultuurfonds

Er is een aantal stappen nodig om het cultuurfonds succesvol van start te laten gaan:

1. **Het werven van een cultuurmakelaar.** Tijdens de eerder genoemde brainstorm zijn er eigenschappen geïnventariseerd waar een goede cultuurmakelaar aan zou moeten voldoen. Dit zou een man of vrouw moeten zijn die oog heeft voor kwaliteit, die luistert, verbindt, in kansen denkt, die ondernemend en inspirerend is en die sensitief is voor wat er leeft en speelt in Almere en over een relevant (nationaal) netwerk in de cultuursector beschikt. Deze kwaliteiten zijn opgenomen in een conceptvacature. Tijdens de brainstorm werd de suggestie gedaan om vrijwilligers te benutten om potentiële kandidaten te beoordelen. Daar waar mogelijk doen wij dit ook. De cultuurmakelaar kan een bemiddelende rol spelen in het verwerven van sponsoring of fondsen.
2. **Het oprichten van een fonds.** Het opstellen van een organisatieplan alsmede de statuten is de verantwoordelijkheid van de cultuurmakelaar. De richtlijn hierbij is dat er niet meer dan 11% aan overheadkosten mag worden gereserveerd.
3. **Het voordragen van leden voor de raad van toezicht door de gemeente.** Het college zal de leden benoemen en daarbij mannen en vrouwen selecteren die aantoonbaar affiniteit met Cultuur en Almere hebben.

Na de daadwerkelijke start van het Cultuurfonds is het de ambitie om aanvragen snel te kunnen behandelen. Aanvragen voor projecten en activiteiten worden door de cultuurmakelaar beoordeeld of voor deskundig advies voorgelegd aan inhoudelijk experts. Dit zal digitaal plaatsvinden en de beoordelaars worden per aanvraag vergoed. Kleinere aanvragen kunnen op deze manier snel worden verwerkt. Grotere aanvragen (boven een bedrag van € 50.000) worden voorgelegd aan de raad van toezicht. Kansrijke activiteiten die nog niet rijp zijn voor een aanvraag, kunnen door de cultuurmakelaar worden ondersteund of worden doorverwezen naar derden. Het Subsidiebureau van de gemeente handelt de aanvragen administratief af. Voorgesteld wordt om in het eerste jaar maandelijks een gesprek te organiseren tussen de gemeente en een vertegenwoordiger of vertegenwoordigers van het fonds. Aan het einde van het kalenderjaar levert de cultuurmakelaar een financieel en inhoudelijk jaarverslag aan, samen met een subsidieaanvraag voor het volgende kalenderjaar. Dit is dezelfde werkwijze die wordt gehanteerd bij andere subsidiënten.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

De keuze en invulling voor een fonds zijn (mede) gevolg van een op 1 oktober 2014 gehouden brainstorm. Bij deze brainstorm waren vertegenwoordigers aanwezig uit de culturele sector, andere fondsen (Almere fonds, Leids cultuurfonds en Amsterdams cultuurfonds) en ondernemers. De keuze voor een onafhankelijk fonds is naast praktisch (een dergelijk fonds kan aanvragen indienen bij andere fondsen) ook

laagdrempelig. De opdracht van de cultuurmakelaar is om ook nadrukkelijk te werken aan de samenhang binnen de culturele sector en tussen de sector en de stad in haar volle breedte. (zie schema 1.1)

Schema 1.1

Cultuur staat midden in de maatschappij

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

In de voorwaarden van subsidiering door het fonds wordt een eigen bijdrage van 25% gevraagd.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Dit is een criterium bij de beoordeling van toekomstige aanvragen. Dit criterium hangt ook samen met het bovenstaande criterium en met de doelstellingen die voor het fonds zijn geformuleerd. Cofinanciering vraagt om het zoeken van commitment dat zich uit in een financiële bijdrage. De aanname is dat partijen alleen investeren in een activiteit waarin ze geloven. Een financiële bijdrage van derden biedt daarmee perspectief op continuering van een activiteit. De inzet op de organisatie van individuele aanvragers en de sector heeft ook tot doel dat deze over vier jaar structureel versterkt is.

Aanjagen is geen structurele financiering

Dit is een criterium bij de beoordeling van toekomstige aanvragen tbv het Cultuurfonds.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

Een dergelijke evaluatie gaat plaatsvinden. Daarnaast levert de cultuurmakelaar aan het einde van ieder kalenderjaar een financieel en inhoudelijk jaarverslag aan, samen met een subsidieaanvraag voor het volgende kalenderjaar.

4.2 De Almeerder Kogge

Inhoudelijke toelichting

Het Almeerse erfgoed verbindt bewoners. Niet alleen met elkaar, maar ook met hun stad. We zien dat aan initiatieven als de archeologische vindplaatsen Zenit (Almere Buiten) en Oker (Almere Poort). Bewoners, scholen, zorginstellingen en het bedrijfsleven slaan de handen ineen om bijzondere bezoek- en ontmoetingsplaatsen te creëren. Daarmee leveren ze een waardevolle bijdrage aan het uitdragen van het rijke verleden van Almere en de verbinding daarvan met het heden. Het college stelt de raad voor om in de komende jaren dergelijke initiatieven te stimuleren en te faciliteren.

De Almeerder Kogge in Kruidenwijk is het bekendste erfgoedstuk van de stad. Het staat symbool voor de ontstaansgeschiedenis van Almere en maakt onderdeel uit van het stadswapen. Wat er met het schip is gebeurd, waarom het is gezonken en wie er aan boord waren, spreekt tot de verbeelding van bewoners en organisaties. Het schip is onderdeel geworden van de culturele beleving van de wijk. Bewoners hebben het initiatief genomen om de lokale geschiedenis en de vondst van de kogge op een bijzondere manier te visualiseren bij de inrichting van het Koggepark. De betrokken bewoners en organisaties hebben daar zelf de middelen voor gezocht en hebben consensus gevonden waar sprake was van tegengestelde belangen.

Het college ziet een kans in het naar Almere halen van de originele resten van de kogge. Dit is een logische stap om ook de andere Almeerders met elkaar te verbinden, dus de kogge niet alleen als bindmiddel op wijkniveau, maar voor de gehele stad.

Het plan is om de resten van de kogge na conservering opnieuw te monteren en tentoon te stellen. Op die manier ontstaat er een structurele bezienswaardigheid die in combinatie met educatieve programma's zorgt voor meer besef en meer kennis van de unieke geschiedenis van Almere. Elke stap in het proces wordt vormgegeven en uitgevoerd met en door de Almeerders zelf. Dat gebeurt onder meer via stadsbrede publieksactiviteiten, vrijwilligersprojecten en werkervaringsplaatsen. Ook scholieren en studenten (bijvoorbeeld van de opleidingen Communicatie, Bouwkunde, Information Engineering, Werktuigbouwkunde en de PABO) kunnen via educatieve programma's en (maatschappelijke) stages een bijdrage leveren. Uit verkennende gesprekken met Almeerse organisaties en instellingen is gebleken dat er enthousiasme is voor deze aanpak.

Van meet af aan wordt de verbinding gezocht met de Almeerders die zich vanaf het eerste uur met de kogge hebben verbonden. Samen wordt een breed gedragen (zowel inhoudelijk als financieel) en gefaseerd plan ontwikkeld, waarin de participatie van bewoners en andere geïnteresseerden een nadrukkelijke plek heeft. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de directievoerder van Rijkswaterstaat hebben toegezegd hun expertise ter beschikking te stellen en samen te werken op het terrein van educatieve en informatieve programma's. We zullen kijken naar mogelijkheden om samen te werken bij het reconstrueren van de Kogge, wellicht kan dit in Lelystad plaatsvinden in combinatie met de IJsselkogge die daar geconverseerd gaat worden. Ook kan samenwerking met Lelystad worden gezocht ten aanzien van het educatieve deel.

De geschatte doorlooptijd van het project is drie jaar. De benodigde tijd is mede afhankelijk van de duur van de conservering van de kogge. Hier kan een meer gedetailleerde inschatting van worden gemaakt wanneer experts het begraven scheepshout kunnen bekijken. Het bedrag van €100.000 zal in 2015 gebruikt worden voor de uitwerking van het projectplan (incl. scholing, communicatie en educatie), het laten verrichten van aanvullend archeologisch onderzoek en het opzetten van een projectstructuur. Verder voor het betrekken bij het project van partners in en buiten de stad, het maken van een sponsorplan en het contracteren van cofinanciers en sponsors. Deze nadere uitwerking zal met de raad worden gedeeld in de loop van 2015 en vergezeld gaan van expliciete en meetbare doelstellingen.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Bij de invulling zijn verschillende portefeuilles en een groot aantal partijen in de stad betrokken.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

Het project zal voor een groot deel met sponsorgelden worden gerealiseerd.

Het aanjagen heeft structurele effecten

De Kogge geeft Almere identiteit en is structureel beschikbaar voor onderwijsprojecten.

Aanjagen is geen structurele financiering

Het betreft geen structurele financiering.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

In 2016 vindt een eerste evaluatie plaats.

4.3 Outsiderkunst

Inhoudelijke toelichting

Het initiatief om outsiderkunst in Almere aan het publiek te presenteren komt voort uit de in Almere gevestigde stichting Willem van Genk. Outsiderkunst is van oudsher vaak verbonden met - en niet zelden ontstaan in - psychiatrische instellingen. De sfeer van de kunst wordt getekend door de levensverhalen van de makers. De belangrijkste vertegenwoordiger van deze stroming in Nederland is Willem van Genk. Een internationaal gekend en gewaardeerd kunstenaar (1927-2005) die een groot oeuvre naliet dat velen enorm intrigeert. In Nederland zijn grote, waardevolle collecties van outsiderkunst in eigendom van particulieren en stichtingen, waaronder de Stichting Willem van Genk.

Het college stelt voor een eenmalige bijdrage te leveren in de opstartkosten van het initiatief. De stichting dient zelf zorg te dragen voor de structurele exploitatie. Het initiatief beoogt de collectie van de stichting naar Almere te halen en tentoon te stellen in het Art Centre Willem van Genk. Het centrum is er niet alleen op gericht om kunst tentoon te stellen, maar ook om een collectie op te bouwen. Fondsen worden aangetrokken om aankopen te doen die van groot belang zijn voor het uitbreiden van de verzameling. Doel van de groeiende verzameling is het creëren van een positie als hét centrum voor outsiderkunst in Nederland en het conserveren van deze categorie beeldende kunst voor de toekomst.

Om het Art Centre werkelijk aantrekkelijk te maken voor een groot publiek, is het noodzakelijk om verschillende activiteiten bijeen te brengen. Naast een breed palet aan tentoonstellingen wordt daarom gedacht aan een werkplaats of atelier waar getalenteerde personen een dagbesteding kunnen hebben en zich artistiek kunnen ontplooiën. Te denken valt aan amateurkunstenaars met een fysieke of geestelijke beperking, een psychiatrische achtergrond, verslavings- of burn-out-problemen. Het kunnen ook opgeleide kunstenaars zijn die aan de gangbare kunstconcepten willen ontsnappen.

Wat houdt het Art Centre concreet in en wat gaat het bieden? Het Art Centre creëert een thuishaven voor makers en liefhebbers van outsiderkunst, er wordt samengewerkt met makers van outsiderkunst, zoals de Heerenplaats in Rotterdam, Kijkoor in Eemnes, De Witte Olifant in Almere, Phila del Art in Leiden en Matisse in Wijchen. De insteek is om samen te werken binnen een internationaal circuit van musea en collecties op het gebied van outsiderkunst. Er worden verbindingen gelegd met hedendaagse kunst via gezamenlijke, geïntegreerde exposities en projecten. Met het Art Centre wordt een kunstfunctie naar Almere gehaald die uniek en van nationale betekenis is. Het wordt een etalage voor de creatieve opbrengst van partners werkzaam in de zorg. Waar de creatieve vermogens van mensen worden geactiveerd en de

talenten van mensen met een psychische hindernis, beperking of andere soort uitzonderingspositie zich kunnen ontwikkelen. Het Art Centre wil grote publieksgroepen laten genieten van deze bijzondere kunstvorm via exposities, presentaties, publicaties en activiteiten. Het draagt bij aan de werkgelegenheid door het bieden van arbeidsplaatsen en werkervaringstrajecten. Het is een samenwerking tussen de stichting en diverse in Almere Centrum actieve partijen, winkeliers en vastgoedpartijen.

Toetsing aan de criteria

Invulling vindt plaats in samenwerking met de betrokkenen in Almere en de raad

Ja. Het initiatief om outsiderkunst in Almere aan het publiek te presenteren komt voort uit de in Almere gevestigde stichting Willem van Genk. Het is een samenwerking tussen de stichting en diverse in het stadshart actieve partijen, winkeliers en vastgoedpartijen.

Er wordt aangejaagd met cofinanciering

De stichting zoekt nadrukkelijk naar verbindingen met partijen in het stadshart van Almere wat moet resulteren in cofinanciering.

Het aanjagen heeft structurele effecten

Het college stelt voor een eenmalige bijdrage te leveren in de opstartkosten van het initiatief. De stichting dient zelf zorg te dragen voor de structurele exploitatie.

Aanjagen is geen structurele financiering

Het college wil een eenmalige bijdrage leveren in de opstartkosten van het initiatief. De stichting dient zelf zorg te dragen voor de structurele exploitatie.

Na twee jaar wordt een tussentijdse evaluatie gehouden

In 2016 vindt een evaluatie plaats.